GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek **Nro. 72.** 23. Czerwca 1823.

Wiadomości kraiowe.

Uwiadomienia C. K. Rządu kraiowego.

I. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 24. Lutego r. b. i stosownie do przepisów naywyższego uniwersału z d. 8. Grudnia 1820 nadadź raczył Karolowi Schoen i Józefowi Ruziczka, uprzywileiowanym fabrykantóm oleiu w Wiedniu na przedmieściu Laimgrube zwanem, pod Nrm. 184 mieszkaiącym, pięćletny przywiley na wynalazek »z dzikich kasztanów lub żołędzi wszelkiego gatunku, i z obydwóch razem, tudzież z przymieszania tychże ze zbożem i płodami bulwowemi, robienia wódki i winnego spiritusu, przyiemnego smaku i odoru im właściwego; wyrabiania ze spiritusu winnego naylepszych gatunków likieru, rumu i araku, i spotrzebowania iedney części drożdży czyli braby na robienie dobrego octu.«

II. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 24. Lutego r. b. i stosownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 na przedstawienie C. K. nadworney kommissyi handlowey na d. 15 Kwietnia r. t. uczynione raczył, Aloizemu Baronowi Königsbronn w Gracu przy ulicy Panskiey Nro. 113 i Doktorowi Elard Romershauser w Acken mieszkaiącemu, nadać 5letny przywiley na wynalazek nowego sposobu palenia i ulepszenia gatunku wódki, co do istoty na tem zasadzaiącego się: 1) iż za pomocą tego aparatu za iednem przepędzeniem prosto z roboty zyskuią spirytus mocny niemaiący w sobie nic prostki i z takiego robią wszelkiego rodzaiu nayczystsze tynktury, rosolisy, likwory i oleyki pachniące i 2) iż główne urządzenie tego aparatu użyte być może do każdey zwyczayney gorzelni z małym kosztem.

III. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 6. Kwietnia r. b. i stosownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 raczył Jakóbowi Bernhardt Doktorowi medycyny z Lissy w Wielkim Xięztwie Poznańskiem a teraz w Wiedniu, na starym Wideniu Nro. 180 mieszkaiącemu, nadać 5letni przywiley, na wynalazek: »postępowaniem chemiczno-mechanicznem wyrabiania skóry z części zwierzęcych dotąd mało lub wcale do użytku technicznego niepotrzebowanych, która to skóra do robienia wielu rzeczy, do których skóry zwyczayney używano, służyć może i łączy następuiące korzyści: 1) iż wszystkie rzeczy z tey skóry robić się maiące, przódy ukształcone, a potém dopiero w skorę zupełnie przemienione zostaną, przez co szwy i wszelkie widoczne spoienia staią się niepotrzebnemi; 2) iż ta sztuczna massa, nie tylko iest tańsza, ale i wodotrwalsza i wszelki płyn daleko się trudniey wciska, iak do skóry zwyczayney; 3) że z teyże samey massy robić można także narzędzia chyrurgiczne iak n. p. katedry, *bougies emenodochieu* (stoczki chyrurgiczne) daleko wygodniey i taniey, iak z elastyczney żywicy; nakoniec 4) tąż massą pokrywać rożne płaszczyzny dowolney wielkości bez żadnego zszywania.«

IV. Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 20. Kwietnia r. b. i stosownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 na przedstawienie C. K. nadworney Kommissyi handlowey raczył Henrykowi Hausmann mieszczaninowi i szychterzowi w Lincu, pod bramą kowalską (*Schmidtthor*) Nro. 24 mieszkaiącemu, nadać przywiley 5letny na wynalazek: »dwóch narzędzi, służących do naydokładnieyszego oznaczenia odległości wystrzału, od srodkowego punkta koła przy strzelaniu do tarczy, a gdy znayduiący się przy tych narzędziach cyrkuł, każdy przedmiot dziesięciorako pomnaża, może być także do innego użytku przydatnym.«

V. Nayiaśnieyszy Pan na uczynione sobie ze strony C. K. nadworney Kommissyi handlowey nayniższe przedstawienie, naywyższą uchwałą z d. 27. Kwietnia r. b. i stosownie do przepisów naywyższego uniwersału z dnia 8. Grudnia 1820 nadadź raczył Karolowi de Fabrici malarzowi mieszkaiącemu w Rottingbrunn Cyrkułu Unterwienerwald zwanego, pięcletny przywiley na wynalazek wyrabiania z tektury na sposób plastyczny wszyst-

kich gatunków figur, a nawet kolossalnych postaci zwierzęcych, które figury co do kształtu i farby tak postaci prawdziwey iak i zmnieyszoney, do natury bardzo podobne są.

Przy Lwowskim C. K. Sądzie Szlacheckim zawakowało mieysce Ingrossisty tabularnego z roczną pensyią 600 ZR. i z promocyią na wyższy stopien pensyi 700 ZR. — Ci, którzy to mieysce otrzymać chcą, podadź maią swoie allegatami należycie opatrzone prosby w czterech tygodniach, rachuiąc od dnia ogłoszenia albo wprost do wspomnionego C. K. Sądu Szlacheckiego, albo ieżeli już w służbie publiczney zostaią, przez swoie przełożone Władze.

— Z Wiednia d. 13. Czerwca. —

Podług urzędowego doniesienia nadeszłego z Medyiolanu do C. K. naywyższego Ochmistrza, Xiążęcia Trauttmannsdorfa, Arcy-Xiężna Maryia Ludwika małżonka Arcy-Xiążęcia Raynera, Wice-Króla, Lombardzko-Weneckiego Królestwa powiła szczęśliwie syna d. 6. Czerwca o godzinie 3tey. Tak dostoyna położnica iak i iey nowonarodzone dziecie znaydnią się w dobrem zdrowiu, ile tego okoliczności dozwalaią. Nowego Arcy-Xięcia ochrzczono z wody zaraz po urodzeniu, lecz uroczysty obrzęd chrzcin poźniey dopiero będzie się odbywał, na którą to uroczystość sam Arcy-Xiążę Wice-Król dzień przeznaczyć raczy.

N. Pan raczył Jana Barona Kutschera Jenerała Adjutanta, Komandora Austr. Ces. orderu S. Leopolda, Marszałka polnego i Właściciela pułku piechoty Ner. 28 w dowod szczególnego zadowolenia z tyloletnich onegoż usług, mianować rzeczywistym taynym Radcą, z uwolnieniem od tax, którego to urzędu złożył d. 8. Maia r. b. w ręce C. K. Mości przysięgę.

Kurs Wiedeński z dnia 12go Czerwca: Obligacyie długu Stanu 5. procentowe w M. K 81 1/2 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 na 100 ZR. M. K ——— Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 100 3/8. — Certyfikaty na pożycz. z r. 1821 za 100 M. K.——— Kurs na Augszburg za 100 Kur ————Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 249 7/8. — Akcyie bankowe, iedna po 926 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpaniia.

Monitor z d. 1. Czerwca zawiera następuiące telegraficzne doniesienie z Madrytu z d. 28. o 10 godzinie z rana:

Jenerał Major do JW. Ministra Woyny.

»Jenerał Vallin dopędził o 6 godzinie z rana w Talavera de la Reyne woysko rewolucyyne, które się cofnęło z Madrytu.«

»Składało się z 3,000 piechoty i z 500 koni. Nieprzyiaciel odważnie napadnięty pierzchnął raptownie, zostawiwszy kilku zabitych, wielu ranionych i 60 ieńców, między którymi znaydował się Podpułkownik i wielu Officerów.«

»Odebraliśmy mu także pietnaście wozów obładowanych żywnością i kassę z 8000 piastrów złożoną.«

»W poźnieyszym liście z Gerony z d. 28. Maia (umieszczonym w Monitorze d. 2. Czerwca) wyrażono: »Mina idąc ku San Feliu de Sasseras a potem do Moi, znaydował się d. 26. z rana we 2400 ludzi pod Vichem. Miasta broniło tylko 400 ludzi ósmego liniowego pułku, i cztery kompaniie batalionu Romagozy, ogółem 800 ludzi. Od głównych odpędzony wchodów usiłował przedrzeć się przez wały, lecz ten nowy atak zupełnie mu się nie udał. Zrobił odwrót ku S. Feliu de Sasseras o 11 godzinie po południu, a 60 ludzi zostawił na pobojowisku. Ranionych swoich, których liczba znaczną była, zabrał z sobą. Strata nasza składa się z 5 zabitych, i koło 30 ranionych. Romagoza i iego żołnierze bili się walecznie. Rozpacz zapewne musiała Minie podszepnąć tę czynność.«

Monitor z d. 2. Czerwca zawiera następuiące doniesienie Marszałka Moncey do Ministra Woyny:

„Arens de Mar d. 27. Maja 1823.“

JWPanie! Jak iuż miałem honor donieść JWPanu, d. 25. wyruszyłem po południu z Gerony do Tordery, gdzie dopiero koło 1 godziny zrana dnia następuiącego (d. 26.) stanąłem. Wyiechałem dla rozpoznania zamku Hostalrich, który oblęgał batalion Francuzki i Hiszpański. Dniem wprzódy opanowano miasto leżące niżey basztów twierdzy, osadzone było 2 kompaniiami granadyierów, których ztamtąd wypędzono, a którzy potem zamknęli się w twierdzy. W tey rozprawie wyszczególniali się roialiści pod sprawą Antonia Coll (Mozen-Antoniego). W zamku tym znaydnie się niezdrowa woda, przeto załoga robi często wycieczki dla dostania wody ze źródła, które leży pod ogniem ręczney broni. Rozkazałem wglądnąć w to Jenerałowi inżynierów, iakoteż Oficerowi dowodzącemu na owém mieyscu, czyby nie można dokazać tego usiłowaniem, ażebyśmy bez znaczney straty w ludziach odebrać mogli owo źródło.«

»Jenerał Curial niezmierne daie pochwały woysku JKMości, które okazało tyle zapału pod Mataro w nieprzewidzianym ataku przez dywizyie Lloberesa i Milansa.«

»Otrzymałem od Jenerała Donnadieu list z Manrezy datowany d. 24. t. m., w którym mi donosi, że Mina, stoiący dnia poprzedzaiącego w 3 tysiące ludzi w Suryi, wyruszył do Avino przez Cellent i że kilkarazy wystrzelono z ręczney broni na iego woysko pośpieszaiące w kierunku ku San Felin de Sasseras, a chcące się cofnąć do lasowogórzystych okolić, leżących między Vichem, Ripollem i Bergą. Donosi daley, że skoro tylko woysko iego wypocznie sobie, będzie znowu ścigało nieprzyiaciela, którego zupełna klęska od iedney potyczki zawisła.«

»Wyiadę ztąd celem oglądania stanowisk pod San Seloni i Granollers, gdzie na mocy danych rozkazów woysko piątey dywizyi ma bydź rozstawione.«

»Mam honor i t. d.«

»Moncey.«

O bezowocnem uderzeniu Miny na miasto Vich zawiera Monitor z d. 1. Czerwca następuiący wyiątek z listu pisanego z Gerony d. 27. Maia: Odkąd Marszałek Moncey przeniósł swoię główną kwaterę do Granollers, po części tylko miewamy wiadomości o wypadkach woyny. Dzień dwudziesty szósty zdawał się bydź dniem, w którym nieprzyiaciel chciał użyć na wszystkich mieyscach całey siły swoiey. Mina zgromadził wszystkich swoich żołnierzy, by uderzyć na Vich; miał mieć pod tém miastem 4,000 ludzi, gdy Francuzów było w niém tylko 400, a 400 pod Jenerałem Romagozą. Mimo tego dłonią zwycięską odparto atak Miny na wszystkich punktach i zostawił pod murami tego miasta wielu zabitych i ranionych. Nagły odwrót nieprzyiaciela dał powód do powszechnie rozchodzącey się wieści, że Mina ciężko raniony został. Dnia tego samego załoga Hostalrychu powszechną zrobiła wycieczkę, którey ten tylko był skutek, że poniosła znaczną stratę w zabitych i ranionych. Mieysce to ma bydź bardzo źle opatrzone żywnością.

Podług Dziennika Madryckiego z d. 20. i 26. Maia rozkazała tymczasowa Junta, ażeby imie D. Franciszka Elio, iednego z ofiar wściekłości rewolucyyney, ciągle znaydowało się w spisie podług urzędu, które według lat służby piastował; ażeby płaca Jenerała Porucznika wdowie iego, Donnie Laurencyi de Lesaur, aż do śmierci oddawaną była i ażeby mu czyniono honory iako Jenerałowi Kapitanowi. Tymczasowa Junta mianowała oraz Kadeta D. Bertranda Kapitanem piechoty. Postanowiła wreście, by dzień 1. Czerwca był we wszystkich kościołach uwolnionych prowincyi, iako dzień wspomnienia roialistycznych Hiszpanów obchodzony nabożeństwem, na którém maią bydź przytomne tak cywilne iak i woyskowe Władze. Na wstępie tego rozporządzenia powiedziano: »Tymczasowa Junta Rządu Hiszpanii i Indyi — rozważywszy, że rewolucyyne stronnictwo ubiegało się o zachowanie pamiątki bohaterów wiarołomstwa i ich niecne imiona zapisało złotemi literami w sali posiedzeń, tém bardziey powinien Naród bogoboyny u stóp Ołtarza błagać zmiłowania boskiego za tymi godnymi Hiszpanami, którzy potracili życia swoie tak w sądach iak i z orężem w ręku ku obronie Religii i Tronu — postanawia przeto i t. d. i t. d. Dziennik wyszczególnia potem to wszystko, co Junta dotychczas uczyniła. Dnia pierwszego swoiego wprowadzenia posłała nadzwyczaynych gońców do wszystkich Europeyskich Gabinetów, celem uwiadomienia tychże o założeniu tymczasowego Rządu i o postępach broni roialistyczney. Dnia drugiego zrobiła podróż do Tolozy, gdzie stanęła d. 10., a po drodze od wiernych mieszkańców Guipuscui odbierała rzetelne dowody przychylności. W bramach Tolozy zastała zgromadzoną całą ludność tego miasta, Duchowieństwo, wszystkie znakomite osoby ozdobione były białemi wstążkami na znak przymierza i wdzięczności orężom sprzymierzonych.— Junta oświadczyła także za samowładny i nieważny wyrok Stanów wydany przeciw 69 Deputowanym znaiomym pod nazwiskiem: »Persów« i rozporządziła, ażeby powrócili do wszystkich godności i mieysc, iakie piastowali przed d. 6. Marca 1820 roku. Upoważnia owych 69 Deputowanych, by aż do uwolnienia Króla Jmci, nosili krzyże podobne do orderu Ś. Hermenegildy, na którego boczney stronie ma się znaydować popiersie Króla z podpisem: »*Spes et fortitudo in adversis.*«

Dziennik ten umieścił odezwę Marszałka Oudinot do Władz Kastylii, w którey wzywa te Władze, ażeby obwieściły milicyi i żołnierzom powracaiącym do domów, że mogą zaufać obronie Francuzkiego woyska, którego iedynym iest zamiarem ocalić szlachetny Naród od nieszczęść, iakie woyna domowa sprowadziła i wszędy przywrócić porządek, zgodę i pokóy.

W Madrycie ogłoszono d. 23. Maia urzędową wiadomość, że rojalistyczne woysko wkroczyło do Toledo po potyczce, w którey zbiło Konstytucyonistów i wielu zabrało ienców.

Dziennik rozpraw donosi pod d. 23. Maia z Puycerdy, że d. 15. Miralles (oyciec) Naczelnik oddziału woyska Wiary po uporczywym 7 godzin trwaiącym boiu stoczonym z oddziałem konstytucyynym przybyłym z Lerydy, okrywszy pobojowisko trupami konstytucyonistów, uległ narescie przeważaiącey silę nieprzyiaciela. Zolnierzy iego scigał, Miralles, stracił 100 ludzi, był poymany, zaprowadzono go do Cerwery, gdzie go stracili Konstytucyioniści, a ze zwłokami iego pastwiono się ieszcze po śmierci.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

W południowey części Irlandyi, trwaią ciągle tak wielkie niepokoie, iż z Edimburga i Glasgowa wyruszyły tam pułki ieden piechoty a drugi dragonii. Gdy niepokoie te zawsze wznawiaiące się, dochodzone są teraz bardzo ścisle w Izbie Niższey i względem ich rodzaiu, mnostwo swiadków słuchaią, spodziewać się należy, iż istotney przyczyny tego złego doyść, a przeto i skutecznych srodkow zaradczych użyć będzie można.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 14. Czerwca. —

N. Cesarz i Krol nayłaskawiey zaszczycić raczył orderem S. Stanisława klassy 1szey: Antoniego Hr. Ostrowskiego, Senatora Kasztelana Królestwa Polskiego, niemniey Kaspra Wielogłowskiego, Radcę Stanu nadzwyczaynego, Prezesa Kommiss i Woiewództwa Krakowskiego; — orderem S. Włodzimierza kl ssy 3ciey: Raymunda Rembielińskiego, Radcę Stanu nadzwyczeynego, Prezesa Kommissyi Woiewództwa Mazowieckiego i Floryiana Barona Kobylinskiego, Prezesa Kommissyi Woiewództwa Płockiego; — orderem S. Anny klassy 2giey: Darewskiego, Zastępcę Dyrektora Jeneralnego w Kommissyi Rządowey Woyny, Czyżewskiego, Wice-Prezesa bióra likwidacyynego i Rembowskiego, byłego Prezesa Sądu Kryminalnego; — orderem S. Stanisława klassy 3ciey: Daniela Raciborskiego, Podsędka Powiatu Jędrzeiowskiego; — orderem S. Stanisława klassy 4tey: Rewę, Audytora pułku Litewskiego, Jerzego Schaumanna, Inspektora górniczego w dozorstwie Olkusko - Siewierskiem i Smirnoffa, urzędnika 14stey klassy przy wydziale gorniczym Cesarstwa Rossyyskiego, odkommenderowanego do arsenału Warzawskiego.

Wczoray pułki piesze, tak gwardyi Cesarsko - Rossyyskiey i Królewsko - Polskiey, iako też liniowe, składaiące osadę Warszawską, wyszły do obozu pod Powązkami, dokąd także przyciągnęły pułki piesze z innych miast Królestwa.

Rossyia.

W ciągu miesiąca Kwietnia rozporządził JCMość mocą Ukazu następuiące zmnieyszenie w woysku: 1) Drugie bataliony pułkow piechoty drugiey armii, tak równie, iak dawniey owe pierwszey armii zmnieyszone będą z 1,000 na 400 ludzi, 2) przy pułkach iazdy całego woyska z każdego cugu oddali się czterey rzędy (to iest osmiu ieźdcow), do czego należeć nie będą: trzecia dywizyia kiryssierow, pierwsza i czwarta dragonow, a pierwsza konnych strzelców; 3) przy artyleryi oddali się w każdey kompanii konie od czterech dział; 4) wszyscy nie w służbie polowey znayduiący się inwalidzi dostaną uwolnienie; 5) każdego roku w całey piechocie rozpusci się do domów z każdey kompanii po 40 ludzi, a to na 5 miesięcy od 1go Maia aż do 1go Października. — Wszystkie te zmnieyszenia nie rozciągaią się ani na oddział gwardyi, ani na oddział Litewski, ani na oddział Kaukazki, ani narescie na kolumni woyskowe. Wresz ie budżet wydatków kraiowych rocznie zmnieyszony został 18 millionami w tym Ukazie.

Wychodzący w Petersburgu Dostrzegacz bezstronny (*Observateur Impartial*) umieścił d. 20. Maja, co następnie: »Niektóre Gazety Niemieckie łączą odwołanie Rossyyskiego sprawuiącego interesa na Dworze Teherańskim z polityczn emi powodami i skutkami. Urzędnik ten nigdy odwołany nie był, dla domowych okoliczności wyiechał na czas nieiaki do Rossyi. Pozwolono mu wszakże zabawić się czas oznaczony, lecz czyli ón powróci na swoie mieysce, czyli kto inny tam mianowany zostanie, też same polecenia, kieruiące postępkami sprawuiącego Rossyyskie interessa w Persyi i dotąd trwać będą i będą zawsze zgodne ze sposobem działania, na mocy którego postępuie sobie Cesarz od dwu lat z równą otwartością i wytrwaniem we względzie na zdarzenia, które z iego strony niczem spowodowane nie były.

Redakcyia F. Brattera. — Drukiem J. Pillera.